UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

17 päivänä joulukuuta 2009 *

Asiassa C-586/08,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Italia) on esittänyt 9.7.2008 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.12.2008, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Angelo Rubino

vastaan

Ministero dell'Università e della Ricerca,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Toader sekä tuomarit K. Schiemann (esittelevä tuomari) ja P. Kūris,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

julkisasiamies: N. Jääskinen,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Rubino, edustajanaan avvocato F. Brunello,

– Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, jota avustaa avvocato dello Stato F. Quadri,

– Kreikan hallitus, asiamiehinään E. Skandalou ja S. Vodina,

– Slovakian hallitus, asiamiehenään B. Ricziová,

– Euroopan komissio, asiamiehinään H. Støvlbæk ja L. Prete,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja EY 47 artiklan 1 kohdan sekä ammattipätevyyden tunnustamisesta 7.9.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY (EUVL L 255, s. 22) tulkintaa.

2 Pyyntö on esitetty riita-asiassa, jossa Angelo Rubino on valittanut Ministero dell'Università e della Ricercan (yliopisto- ja tutkimusministeriö, jäljempänä ministeriö) päätöksestä hylätä hänen vaatimuksensa tulla kirjatuksi ministeriön pitämään, tieteellisen kelpoisuuden omaavien henkilöiden kansalliseen luetteloon (jäljempänä kansallinen tieteellinen kelpoisuus).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Direktiivi 2005/36

3 Direktiivillä 2005/36 on järjestetty uudelleen ja järkeistetty aikaisempien direktiivien säännökset ja korvattu muun muassa vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä 21.12.1988 annettu neuvoston direktiivi 89/48/ETY (EYVL 1989, L 19, s. 16) ja direktiiviä 89/48/ETY täydentävästä ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevasta toisesta yleisestä järjestelmästä 18.6.1992 annettu neuvoston direktiivi 92/51/ETY (EYVL L 209, s. 25). Direktiivin 2005/36

14 perustelukappaleen mukaan direktiivillä toteutettu yhteensulauttaminen ei vaikuta direktiivillä 89/48 ja direktiivillä 92/51 vahvistettuun tunnustamisjärjestelmään.

4 Direktiivin 2005/36 2 artiklan 1 kohdan mukaan direktiiviä sovelletaan niihin jäsenvaltion kansalaisiin, jotka haluavat harjoittaa säänneltyä ammattia muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa he ovat hankkineet ammattipätevyytensä.

5 Direktiivin 2005/36 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohta sisältävät seuraavat määritelmät:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

a) säännellyllä ammatilla yhdestä tai useammasta toiminnan lajista koostuvaa ammattitoimintaa, jonka aloittamisen tai harjoittamisen tai jonkin harjoittamisen muodon edellytyksenä on, suoraan tai välillisesti, lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla tietyn ammattipätevyyden omaaminen; yksi tällainen ammattitoiminnan harjoittamisen muoto on sellaisen ammattinimikkeen käyttö, johon lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla vain tietyn ammattipätevyyden omaavilla henkilöillä on oikeus. – –

b) ammattipätevyydellä pätevyyttä, josta on osoituksena ammattipätevyydestä annettu asiakirja, 11 artiklan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettu pätevyystodistus ja/tai ammattikokemus.”

6 Direktiivin 2005/36 11 artiklan otsikkona on ”Pätevyystasot”, ja sen a alakohdan i alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäljempänä olevan 13 artiklan soveltamiseksi ammattipätevyys jaetaan seuraaviin tasoihin:

a) kotijäsenvaltion lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti nimetyn toimivaltaisen viranomaisen antama pätevyystodistus, jonka perustana on

i) – – tietty koe, jota ei edellä koulutus – –.”

7 Direktiivin 2005/36 13 artiklan otsikkona on ”Tunnustamisen edellytykset”, ja sen 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kun vastaanottavassa jäsenvaltiossa edellytetään säännellyn ammatin harjoittamisen aloittamiseksi tai sen harjoittamiseksi tiettyä ammattipätevyyttä, kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen antaa luvan ryhtyä harjoittamaan kyseistä ammattia ja harjoittaa sitä samoin edellytyksin kuin jäsenvaltion omat kansalaiset niille hakijoille, joilla on toisen jäsenvaltion alueellaan saman ammatin harjoittamisen aloittamiseksi tai sen harjoittamiseksi edellyttämä pätevyystodistus tai muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja.

Pätevyystodistusten tai muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen on täytettävä seuraavat edellytykset:

– –

b) niiden on oltava osoitus sellaisesta ammattipätevyyden tasosta, joka vastaa vähintään välittömästi edeltävää tasoa kuin se, jota vaaditaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa 11 artiklan mukaisesti.”

Kansallinen säännöstö

8 Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun direktiivin 2005/36/EY sekä tiettyjen direktiivien mukauttamisesta henkilöiden vapaan liikkuvuuden alalla Bulgarian ja Romanian liittymisen johdosta annetun direktiivin 2006/100/EY panemiseksi täytäntöön annettiin 6.11.2007 asetus nro 206 (decreto legislativo n. 260 – Attuazione della direttiva 2005/36/CE relativa al riconoscimento delle qualifiche professionali, nonché della direttiva 2006/100/CE che adegua determinate direttive sulla libera circolazione delle persone a seguito dell'adesione di Bulgaria e Romania; GURI, Supplemento ordinario nro 261, 9.11.2007; jäljempänä asetus nro 260/2007).

9 Tätä asetusta ei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tulkinnan mukaan voida kuitenkaan soveltaa yliopiston opettajan ammattiin.

10 Italiassa tähän ammattiin pääsyltä ei edellytetä tiettyä muodollista pätevyyttä osoittavaa asiakirjaa eikä ammattikokemusta.

11 Yliopiston opettajien valintamenettelystä säädetään Italiassa yliopiston opettajista ja tutkijoista ja hallituksen valtuuttamisesta yliopiston opettajien palvelukseen ottamisen uudelleen järjestämiseksi 4.11.2005 annetussa laissa nro 230 (legge n. 230 – Nuove disposizioni concernenti i professori e i ricercatori universitari e delega al Governo per il riordino del reclutamento dei professori universitari; GURI nro 258, 5.11.2005; jäljempänä laki nro 230/2005) ja yliopiston opettajien palvelukseen ottamista koskevien säännösten uudistamisesta 4.11.2005 lain nro 230 1 §:n 5 momentin mukaisesti 6.4.2006 annetussa asetuksessa nro 164 (decreto legislativo n. 164 – Riordino della disciplina del reclutamento dei professori universitari, a norma dell'articolo 1, comma 5 della legge 4 novembre 2005, n° 230/2005; GURI nro 101, 3.5.2006; jäljempänä asetus nro 164/2006).

12 Lain nro 230/2005 1 §:n 5–9 momentissa säädetään seuraavaa:

"5. Hallitus valtuutetaan antamaan yliopistolaitoksen autonomiaa kunnioittaen asetus tai asetuksia kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta yliopiston opettajien palvelukseen ottamista koskevan sääntelyn uudistamiseksi siten, että huolehditaan täytettävinä olevien virkojen kannalta asianmukaisen valintamenettelyn perustamisesta, ja hallitus antaa nämä asetukset seuraavien johtavien periaatteiden ja arviointiperusteiden mukaisesti:

a) Opetus-, yliopisto- ja tutkimusasioista vastaava ministeriö panee joka vuosi ennen 30.6. antamallaan asetuksella vireille tieteenaloittain ja oppiaineittain menettelyt tieteellistä kelpoisuutta osoittavan kansallisen luettelon laatimiseksi erikseen professoreiden ja apulaisprofessoreiden luokissa vahvistamalla muun muassa

1) yksityiskohdat, jotka koskevat niiden henkilöiden enimmäismäärää, joille voidaan kunakin vuonna myöntää kansallinen tieteellinen kelpoisuus kussakin luokassa ja kussakin oppiaineessa yliopistojen ilmoituksen mukaan vallitsevan tarpeen mukaisesti; lukumäärää voidaan korottaa enintään 40 prosentilla, kun rahoitus taataan; kansallisen tieteellisen kelpoisuuden saaminen ei merkitse oikeutta opettajantoimeen. Lisäksi se määrää menettelyistä ja määräajoista, joita noudatetaan kutsuttaessa yliopistoissa pidettäviin kelpoisuuskokeisiin ja näiden kokeiden toimittamisessa ja päättämisessä, siten, että asiakirjojen ja

valintalautakuntien päätösten julkisuus voidaan varmistaa. Kussakin oppiaineessa ja kussakin luokassa tieteellisen kelpoisuuden omaaville on tarjottava viiden vuoden välein ainakin yhtä virkaa;

– –

6. Hakijat, jotka on katsottu kelpoisiksi ja joita ei ole kutsuttu virkaan aiemmin toimitettujen menettelyjen perusteella tai joiden asiakirjat on hyväksytty, säilyttävät kansallisen tieteellisen kelpoisuutensa viiden vuoden ajan sen myöntämisestä. Täyttäessään professorin ja apulaisprofessorin virat kutsumalla opettajat kelpoisiksi katsottujen hakijoiden joukosta – – yliopiston on joka tapauksessa noudatettava säädettyjä rajoituksia ja menettelyjä – –

– –

8. Yliopistot täyttävät ne professorin ja apulaisprofessorin virat, joihin voivat hakea ainoastaan 5 momentin a kohdassa tarkoitetun kansallisen tieteellisen kelpoisuuden omaavat henkilöt, sellaisia menettelyjä noudattaen, joista säädetään yliopistojen omissa säännöksissä ja joilla taataan hakijoiden vertaileva arviointi ja asiakirjojen julkisuus – –

9. Yliopistot – – voivat täyttää enintään kymmenen prosenttia professorin ja apulaisprofessorin viroista nimittämällä virkoihin suoraan ulkomaisia tai ulkomailla työskenteleviä italialaisia alaan erikoistuneita tutkijoita, jotka ovat ulkomailla hankkineet vastaavantasoisen akateemisen kelpoisuuden – –”

13 Asetuksen nro 164/2006 3 §:n otsikkona on ”Kansallinen tieteellinen kelpoisuus” ja siinä säädetään seuraavaa:

”1. Kansallinen tieteellinen kelpoisuus saadaan ministeriön asetuksella vireille pannussa menettelyssä kussakin oppiaineessa ja erikseen professorien ja apulaisprofessorien luokissa.

2. Kansallinen tieteellinen kelpoisuus myönnetään ilmoituksessa vahvistettujen kiintiöiden rajoissa sellaisille hakijoille, joilla on professorien luokkaa varten ”piena maturità scientifica” ja apulaisprofessorien luokkaa varten ”maturità scientifica”.

3. Kansallisen tieteellisen kelpoisuuden omaaminen on lain 1 §:n 8 momentissa tarkoitettuihin menettelyihin osallistumisen välttämätön edellytys, eikä se tuota oikeutta päästä yliopiston professorin virkaan.

4. Kansallinen tieteellinen kelpoisuus on voimassa neljän vuoden ajan sen saamisesta palvelukseen ottamismenettelyihin osallistumista varten.”

14 Asetuksen nro 164/2006 9 §:sn otsikkona on ”Arviointilautakuntien toiminta”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”1. Lautakunnat, jotka toimivat kelpoisuuskokeet järjestävissä yliopistoissa, valitsevat puheenjohtajansa ja vahvistavat hakijoiden vertailevassa arvioinnissa noudatettavat periaatteelliset arviointiperusteet ja menettelyt soveltamalla mahdollisuuksien mukaan kansallisesti ja kansainvälisesti tunnustettuja arviointiperusteita.

– –

3. Lautakunta käyttää hakijan tieteellisen tuotannon, muiden muodollista tieteellistä pätevyyttä osoittavien nimikkeiden ja yleisen ansioluettelon arvioinnissa, mukaan lukien hakijan opetustoiminta ja mahdollinen ammatillinen ja hallinnollinen kokemus, seuraavia arviointiperusteita:

a) hakijan tieteellisen tuotannon – johon kuuluvat julkaisut, patentit ja innovatiiviset hankkeet – omintakeisuus, innovatiivisuus ja metodologinen kurinalaisuus

b) hakijan henkilökohtainen analyyttisesti määritelty osuus tutkimusryhmien työskentelyssä silloin kun tämä osuus on eriteltävissä

c) tutkimusryhmien johtaminen ja ohjaus

d) hakijan toiminnan soveltuvuus sen alan oppiaineisiin, jolla menettely on pantu vireille, tai näissä oppiaineissa muotoiltuihin poikkitieteellisiin kysymyksenasetteluihin

e) julkaisujen tieteellinen arvo ja niiden levinneisyys tiedeyhteisössä

f) tieteellisen tuotannon jatkuvuus myös kyseisen erityisalan asiantuntemuksen kehittymisen kannalta

g) niiden opetustehtävien merkitys ja luonne, joista on toimitettu asianomaisten instituutioiden antama todistus

h) kliinisen ja terapeuttisen työn ja kaikilla sellaisilla muilla ammatti- ja työaloilla harjoitetun toiminnan merkitys ja luonne, joilla hankittua kokemusta ja pätevyyttä joko nimenomaisesti edellytetään tai joilla hankittu kokemus ja pätevyys täydentävät hakijan yleiskuvaa.

4. Lautakunnan arvio hakijan tieteellisestä tuotannosta, muodollista pätevyyttä koskevista asiakirjoista ja yleisistä ansioista laaditaan viittaamalla nimenomaisesti edellä 1–3 kohdassa tarkoitettuihin arviointiperusteisiin.

5. Apulaisprofessorien luokkaa koskevissa kelpoisuuskokeissa suoritetun tieteellisen tuotannon ja muodollisen pätevyyden arvioinnin jälkeen hakijat antavat opetusnäytteen ja esittävät argumentaation tieteellisestä tuotannostaan. Kutsussa voidaan määrätä, että kokeet suoritetaan vieraalla kielellä, joka on vertailevan arvioinnin kohteena. Professorin luokkaa koskevissa kokeissa hakijat esittävät argumentaation tieteellisestä tuotannostaan ja ne, joilla ei ole apulaisprofessorin asemaa, antavat lisäksi opetusnäytteen, joka vaikuttaa yleisarviointiin.

– –

9. Lautakunta ilmoittaa vertailevan arvioinnin jälkeen enemmistöpäätöksellä hakijat, joille on katsottu voitavan myöntää kansallinen tieteellinen kelpoisuus kutsuissa vahvistetun kiintiön rajoissa.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 Rubinolle, joka on Italian kansalainen, myönnettiin vuonna 1991 alkaneiden yliopisto-opintojen päätteeksi vuonna 2005 ”Habilitation”-kelpoisuus (facultas legendi) meritieteessä ja ”Lehrbefugnis”-kelpoisuus (venia legendi) Hampurin (Saksa) yliopiston geofysiikan laitoksella. Nämä nimikkeet osoittavat kelpoisuutta yliopistotasoiseen opetukseen vakinaisena professorina (ordinarius) Saksan korkea-asteen opetusjärjestelmässä.

16 Rubino työskentelee tällä hetkellä Venetsian (Italia) Ca’Foscari-nimisessä yliopistossa fysikaaliseen meritieteeseen erikoistuneena valtamerentutkijana, ja hän on ollut vuodesta 1999 yliopistotutkijoiden italialaisessa luettelossa.

17 Rubino on 14.9.2007 alkaen useita kertoja vaatinut, että hänen Saksassa suorittamansa tutkinnot tunnustetaan Italiassa, jotta hänet voitaisiin kirjata kansallisen tieteellisen kelpoisuuden omaavien henkilöiden luetteloon.

18 Ministeriö on kuitenkin hylännyt nämä vaatimukset 23.1.2008 tehdyllä päätöksellä. Ministeriö on kiistänyt Saksassa myönnetyn ”Lehrbefugnis”-kelpoisuuden ja Italian yliopistojärjestelmässä käytetyn kansallisen tieteellisen kelpoisuuden välisen vastaavuuden katsomalla, että asetusta nro 206/2007 ei voida soveltaa, koska yliopiston opettajan ammattia ei voida pitää säänneltynä ammattina Italiassa, koska se koskee henkilöstöä, joka on otettu palvelukseen sellaisen valintamenettelyn perusteella, johon osallistuminen on mahdollista ilman määrätyn opintokokonaisuuden suorittamisen perusteella myönnettyä todistusta.

19 Rubino on riitauttanut tämän ministeriön päätöksen Tribunale amministrativo regionale del Laziossa (Lazion alueen hallinto-oikeus) ja esittänyt, että päätös on unionin oikeuden ja erityisesti direktiivin 2005/36 vastainen.

20 Tribunale amministrativo regionale del Lazio on katsonut, ettei voida olla varmoja Italian lainsäädännön yhteensopivuudesta unionin oikeuden kanssa, minkä vuoksi se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Ovatko [EY] 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa ja [EY] 47 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut, henkilöiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta rajoittavien esteiden poistamista [Euroopan] unionin jäsenvaltioiden väliltä ja tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen vastavuoroista tunnustamista koskevat unionin periaatteet ja – – direktiivin 2005/36/EY säännökset esteenä – – asetuksen nro 206/2007 kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan yliopiston opettajan ammattia ei lueta säänneltyihin ammatteihin ammattipätevyyden tunnustamista varten?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

21 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan yliopiston opettajan ammattiin pääsyltä tai sen harjoittamiselta Italiassa ei edellytetä tiettyä muodollista pätevyyttä osoittavaa asiakirjaa eikä ammattikokemusta.

22 Esitetty kysymys on näin ollen ymmärrettävä siten, että sillä halutaan selvittää, merkitseekö se, että pääsy tähän ammattiin on varattu hakijoille, jotka on hyväksytty kansallisen tieteellisen kelpoisuuden toteamiseen johtavan menettelyn kaltaisessa menettelyssä, sitä, että tätä ammattia on pidettävä direktiivin 2005/36 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna säänneltynä ammattina.

23 Tähän on todettava, että direktiivissä tarkoitetun säännellyn ammatin käsitteen määritteleminen kuuluu unionin oikeuden alaan (ks. vastaavasti direktiivin 89/48 osalta asia C-234/97, Fernández de Bobadilla, tuomio 8.7.1999, Kok., s. I-4773, 14 kohta ja asia C-285/01, Burbaud, tuomio 9.9.2003, Kok., s. I-8219, 43 kohta).

24 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan säännellyllä ammatilla tarkoitetaan ammattitoimintaa, johon ryhtymistä tai jonka harjoittamista säännellään suoraan tai välillisesti laeilla, asetuksilla tai hallinnollisilla määräyksillä, joissa edellytetään, että asianomaisella henkilöllä on tietty ammattipätevyys.

25 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja sen 11 artiklan a alakohdan i alakohdan nojalla kyseessä olevana ammattipätevyytenä voidaan pitää muun muassa pätevyyttä, josta on osoituksena muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja tai pätevyystodistus, jonka perustana on tietty koe, jota ei edellä koulutus.

26 Rubino esittää, että kansallista tieteellistä kelpoisuutta on pidettävä direktiivin 2005/36 11 artiklan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettuna pätevyystodistuksena, jonka perustana on tietty koe, jota ei edellä koulutus. Hän esittää tällä perusteella, että kyseessä on direktiivin 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu ammattipätevyys ja että tästä seuraa, että yliopiston opettajan ammattia on pidettävä Italiassa direktiivin 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna säänneltynä ammattina. Rubino päättelee tästä, että hänen Saksassa hankkimansa ammattipätevyys antaa hänelle direktiivin 13 artiklan 1 kohdan nojalla oikeuden tulla kirjatuksi tieteellisen kelpoisuuden omaavien henkilöiden luetteloon.

27 On kuitenkin muistettava, että oikeuskäytännöstä ilmenee, että direktiiveillä 89/48 ja 92/51 perustetut tutkintojen vastavuoroista tunnustamista koskevat järjestelmät eivät koske työpaikkoja täytettäessä sovellettavia valinta- eivätkä palvelukseenottomenettelyjä ja että henkilö ei voi vedota niihin saadakseen oikeuden tulla tosiasiallisesti otetuksi palvelukseen. Näissä järjestelmissä nimittäin asetetaan ainoastaan velvollisuus tunnustaa henkilön jossain jäsenvaltiossa hankkima pätevyys, jotta kyseinen henkilö

voi hakea työpaikkaa toisessa jäsenvaltiossa niiden valinta- ja palvelukseenottomenettelyjen mukaisesti, joita sovelletaan säänneltyyn ammattiin pääsyn osalta kyseisessä jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti direktiivin 89/48 osalta em. asia Burbaud, tuomion 91 kohta). Nämä periaatteet säilyvät ennallaan direktiivin 2005/36 antamisen johdosta tapahtuneen uudelleenjärjestelyn ja järkeistämisen jälkeenkin.

28 Hakija ei näin ollen voi vedota direktiiviin 2005/36 saadakseen vapautuksen jostakin valinta- ja palvelukseenottomenettelyn osiosta.

29 Unionin tuomioistuimelle toimitetun asiakirja-aineiston ja sen Italian lainsäädännön mukaan, johon ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on viitannut, kansallisen tieteellisen kelpoisuuden saamista on pidettävä yhtenä valintamenettelyn vaiheena yliopiston opettajien palvelukseen ottamisessa.

30 Tässä menettelyssä on kaksi vaihetta; näistä ensimmäisenä vaiheena on kansallisen tieteellisen kelpoisuuden hankkiminen. Tämän nimikkeen haltijat kirjataan tieteellisen kelpoisuuden omaavien henkilöiden kansalliseen luetteloon, ja he voivat tämän jälkeen valintamenettelyn toisessa vaiheessa hakea tiettyä virkaa jostakin yliopistosta ja tulla näin otetuksi palvelukseen yliopistoittain vaihtelevien arviointiperusteiden mukaisesti.

31 Kansallisen tieteellisen kelpoisuuden saamiseen johtavan valintamenettelyn osalta lain nro 230/2005 1 §:n 5 momentin a kohdan l alakohdassa ja asetuksen nro 164/2006 3 §:n 2 momentissa ja 9 §:n 9 momentissa säädetään, että niiden henkilöiden enimmäismäärä, joille tämä nimike voidaan myöntää, vahvistetaan kunkin oppiaineen osalta yliopistojen ilmoittaman tarpeen mukaisesti. Lisäksi lain nro 230/2005 1 §:n 8 momentista ja asetuksen nro 164/2006 9 §:stä seuraa, että valinta suoritetaan siihen osallistuneiden hakijoiden vertailevan arvioinnin pikemminkin kuin absoluuttisten arviointiperusteiden perusteella. Lisäksi lain nro 230/2005 1 §:n 6 momentin ja asetuksen nro 164/2006 3 §:n 4 momentin nojalla kansallinen tieteellinen kelpoisuus on voimassa vain rajatun ajan.

32 Sitä, että henkilö hyväksytään menettelyssä, jossa hakijoiden vertailevan arvioinnin pikemminkin kuin absoluuttisten arviointiperusteiden perusteella valitaan ennalta vahvistettu määrä henkilöitä ja jossa myönnetään nimike, joka on voimassa vain rajatun ajan, ei voida pitää direktiivin 2005/36 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna ammattipätevyytenä.

33 Näin ollen se, että lain nro 230/2005 1 §:n 9 momentissa annetaan yliopistoille mahdollisuus – johon Rubino on vedonnut – tavanomaisesti sovellettavista säännöksistä poiketen täyttää 10 prosenttia professorin viroista nimittämällä virkoihin suoraan ulkomaisia tai ulkomailla työskenteleviä italialaisia alaan erikoistuneita tutkijoita, jotka ovat ulkomailla hankkineet kansallista tieteellistä kelpoisuutta vastaavan akateemisen kelpoisuuden, ei sellaisenaan vaikuta direktiivin 2005/36 osalta esitettyyn kysymykseen annettavaan vastaukseen. On kuitenkin riidatonta, että Rubino ei ole pääasiassa vedonnut tähän poikkeussäännökseen vaan vaatinut saada tulla otetuksi tieteellisen kelpoisuuden omaavien henkilöiden kansalliseen luetteloon osallistumatta sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä vahvistettuun valintamenettelyyn.

34 Koska esitetyssä kysymyksessä viitataan EY:n perustamissopimuksen perusvapauksia koskeviin määräyksiin, on kuitenkin todettava, että EY 39 ja EY 43 artiklassa taataan jäsenvaltioiden kansalaisille ilman kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää oikeus tehdä palkattua työtä ja oikeus harjoittaa itsenäistä ammattia. Tämän vuoksi kansallisten viranomaisten on huolehdittava muun muassa siitä, että tieteellisen kelpoisuuden omaavien henkilöiden kansalliseen luetteloon kirjaamiseen johtavan menettelyn kaltaisessa valintamenettelyssä muissa jäsenvaltioissa hankitut pätevyydet tunnustetaan niiden arvon edellyttämällä tavalla ja että ne otetaan asianmukaisesti huomioon (ks. vastaavasti em. asia Burbaud, tuomion 99 ja 100 kohta).

35 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että tiettyyn ammattiin pääsyn varaaminen hakijoille, jotka on hyväksytty menettelyssä, jossa valitaan pikemminkin hakijoiden vertailevan arvioinnin kuin absoluuttisten arviointiperusteiden perusteella ennalta vahvistettu määrä henkilöitä ja jossa myönnetään

nimike, joka on voimassa vain hyvin rajatun ajan, ei merkitse sitä, että kyseistä ammattia olisi pidettävä direktiivin 2005/36 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna säänneltynä ammattina.

36 EY 39 ja EY 43 artikla velvoittavat kuitenkin siihen, että muissa jäsenvaltioissa hankittu pätevyys tunnustetaan sen arvon edellyttämällä tavalla ja että se otetaan asianmukaisesti huomioon tällaisessa menettelyssä.

Oikeudenkäyntikulut

37 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tiettyyn ammattiin pääsyn varaaminen hakijoille, jotka on hyväksytty menettelyssä, jossa valitaan pikemminkin hakijoiden vertailevan arvioinnin kuin absoluuttisten arviointiperusteiden perusteella ennalta vahvistettu määrä henkilöitä ja jossa myönnetään nimike, joka on voimassa vain rajatun ajan, ei merkitse sitä, että kyseistä ammattia olisi pidettävä ammattipätevyyden tunnustamisesta

7.9.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna säänneltynä ammattina.

EY 39 ja EY 43 artikla velvoittavat kuitenkin siihen, että muissa jäsenvaltioissa hankittu pätevyys tunnustetaan sen arvon edellyttämällä tavalla ja että se otetaan asianmukaisesti huomioon tällaisessa menettelyssä.

Allekirjoitukset